

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Bankovní účetnictví

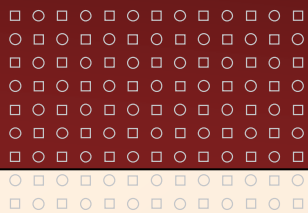
Účetní závěrka a zveřejňování informací

BANKOVNÍ ÚČETNICTVÍ

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A ZVEŘEJŇOVÁNÍ INFORMACÍ

- **Obsah účetní závěrky**
- **Typy účetních závěrek**
- **Výroční zpráva**
- **Inventarizace**
- **Povinnost zveřejňování účetní závěrky**

Obsah účetní závěrky

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

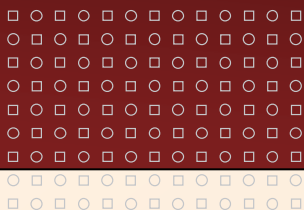
- Účetní závěrka je základní výstup účetnictví
- Prostřednictvím účetní závěrky podává účetní jednotka uživatelům účetních závěrek obraz o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření
- Obsah účetní závěrky stanovuje zákon o účetnictví
- Při sestavování účetních závěrek za účetní období započaté 1. lednem 2003 a dále se banky a některé finanční instituce řídí vyhláškou č. 501/2002 Sb.
- Od roku 2005 emitenti cenných papírů registrovaných na regulovaných trzích v členských státech EU sestavují individuální i konsolidované účetní závěrky podle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví upravených právem Evropských společenství

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- **Banky a některé finanční instituce sestavují individuální účetní závěrku za období končící 31. prosincem 2007 podle IFRS, pokud jsou emitentem kótovaných CP**
- **Pokud emitentem kótovaných CP nejsou, sestavují účetní závěrku podle vyhlášky č. 501/2002 Sb.**
- **V záhlaví účetní závěrky se uvádí:**
  - **Obchodní firma a sídlo**
  - **Identifikační číslo**
  - **Právní forma a předmět podnikání**
  - **Rozvahový den**
  - **Okamžik sestavení účetní závěrky**
  - **Obvykle také kód banky**

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- Podle vyhlášky č. 501/2002 je součástí účetní závěrky
  - Rozvaha
  - Výkaz zisku a ztráty
  - Přehled o změnách vlastního kapitálu
  - Příloha
- Vyhotovení přehledu o peněžních tocích není předepsáno
- Účetní závěrka se sestavuje v Kč, jednotlivé položky se vykazují v celých tisících Kč, v případě účetních jednotek s bilanční sumou 10 mld. Kč a vyšší se mohou vykazovat v celých milionech Kč

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- **Položky v nulové výši za minulé i běžné účetní období se neuvádějí**
- **K účetní závěrce se připojuje podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky**
- **Struktura výkazů**

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- **Struktura rozvahy**
  - **Určité rozdíly od rozvahy podnikatelů:**
  - **Rozvaha bank obsahuje aktiva a pasiva specifická pro finanční činnost bank**
  - **Aktiva jsou seřazena podle jejich likvidnosti, nejlikvidnější jsou tedy na začátku rozvahy**
  - **Podnikatelé vykazují pasiva tak, že nejdříve jsou vykázány položky vlastního kapitálu a potom cizí zdroje**
  - **Banka vzhledem ke své činnosti (přijímání vkladů od veřejnosti) vyazuje nejdříve cizí zdroje, potom vlastní kapitál**
  - **Také podrozvahové položky**

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

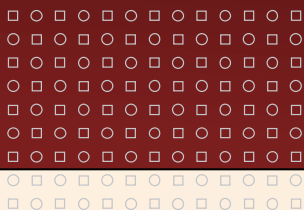
- **Struktura výkazu zisku a ztráty:**
  - **Opět výrazně odlišný od výkazu ZaZ podnikatelů**
  - **Významné místo zaujímají výnosy z úroků a náklady na úroky**
  - **Dále výnosy z držených akcií a podílů a výnosy z poplatků a provizí**

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- **Obsahové vymezení přílohy - stanoveno ve vyhlášce, obsahuje nejméně informace o:**
  - Uplatněných účetních metodách
  - Použitých finančních nástrojích
  - Účastech s rozhodujícím nebo podstatným vlivem
  - Oborech činností a zeměpisných oblastech, ve kterých účetní jednotky provozují svou činnost
  - Významných položkách uvedených v rozvaze, výkazu zisku a ztráty a přehledu o změnách vlastního kapitálu, návrhu na rozdělení zisku nebo vypořádání ztráty
  - Vztazích s propojenými osobami nebo osobami se zvláštním vztahem k finanční instituci (spřízněné osoby)

OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- **Obsahové vymezení přílohy - stanoveno ve vyhlášce, obsahuje nejméně informace o:**
  - **Událostech za období počínající koncem rozvahového dne a končící okamžikem sestavení účetní závěrky**
  - **Případných opravách zásadních chyb minulých let a vliv těchto změn na vlastní kapitál k rozvahovému dni**
  - **Dalších okolnostech ovlivňujících výsledek hospodaření a finanční situaci účetní jednotky, které jsou významné pro uživatele účetní závěrky**
- **Všechny uvedené položky jsou ve vyhlášce ještě dále konkrétně specifikovány**

Druhy účetních závěrek

DRUHY ÚČETNÍCH ZÁVĚREK

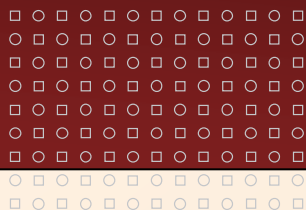
- Upravuje zákon o účetnictví v § 19
- Účetní jednotky včetně bank a některých finančních institucí sestavují účetní závěrku jako:
  - Řádnou
  - Mimořádnou
  - Mezitímní
- Řádná účetní závěrka - ÚZ, kterou účetní jednotka sestavuje k poslednímu dni účetního období

DRUHY ÚČETNÍCH ZÁVĚREK

- **Mimořádná účetní závěrka**
  - **Likvidace**
  - **Rozhodnutí o úpadku**
  - **Schválení reorganizačního plánu**
  - **Ke dni zániku povinnosti vést účetnictví**
  - **Ke dni, který pro uzavírání účetních knih a sestavení účetní závěrky stanoví zvláštní právní předpis**

- **Mezitímní účetní závěrka**
  - **V průběhu účetního období v případech, kdy to vyžadují zvláštní právní předpisy**

DRUHY ÚČETNÍCH ZÁVĚREK

- Řada účetních jednotek musí mít účetní závěrku ověřenu auditorem
- Tuto povinnost ukládá zákon o účetnictví nebo zvláštní právní předpisy, jako je tomu například i u bank, nadací, obecně prospěšných společností či politických stran

Výroční zpráva

VÝROČNÍ ZPRÁVA

- Okruh jednotek, které jsou povinny vyhotovit výroční zprávu vymezuje opět zákon o účetnictví a zahrnuje následující účetní jednotky:
  - Akciové společnosti, které jsou povinny mít ověřenou účetní závěrku auditorem
  - Ostatní obchodní společnosti a družstva, zahraniční osoby, které jsou podnikateli, fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku, fyzické osoby, na které se vztahuje zákon o účetnictví, pokud překročily nebo dosáhly alespoň dvě ze kritérií:
    - Aktiva celkem více než 40 mil. Kč
    - Roční úhrn čistého obratu více než 80 mil. Kč
    - Průměrný stav zaměstnanců více než 50

VÝROČNÍ ZPRÁVA

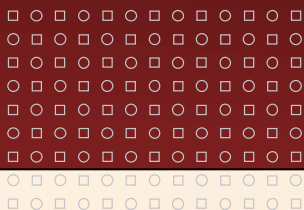
- Výroční zpráva obsahuje zejména:
  - Informace o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení účetní jednotky
  - Informace o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni
  - Informace o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky
  - Informace o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje
  - Informace z oblasti ochrany životního prostředí
  - Informace o pracovněprávních vztazích
  - Informace o tom, zda účetní jednotka má organizační složku podniku v zahraničí

VÝROČNÍ ZPRÁVA

- Účetní jednotka, která používá finanční nástroje, by měla ve výroční zprávě také informovat o rizicích, kterým je vystavena a o metodách řízení rizik
- Součástí výroční zprávy je také účetní závěrka, zpráva auditora o této účetní závěrce a dále informace podle zvláštních právních předpisů (např. auditem ověřené údaje o kapitálu a kapitálových požadavcích podle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu, vyhlášky č. 123/2007 Sb.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

- **Banky a některé finanční instituce zveřejňují ve výroční zprávě také kvalitativní a kvantitativní informace o úvěrovém riziku, tržním riziku, ostatních druzích a kategoriích rizik, o metodách jejich měření, sledování a řízení**
- **Ve výroční zprávě účetní jednotka slovně charakterizuje výsledek hospodaření v daném účetním období, a hlavní faktory, které výsledek ovlivnily**
- **Součástí výroční zprávy je také informace o struktuře statutárních orgánů a informace o jednotlivých členech představenstva a dozorčí rady**

Zveřejňování účetní závěrky

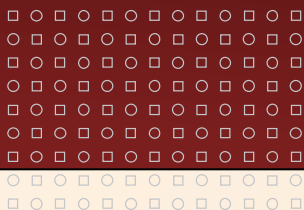

ZVEŘEJŇOVÁNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- **Účetní závěrka se zveřejňuje v rozsahu v jakém byla sestavena, podle zákona o účetnictví do 30 dnů po ověření auditorem, nejpozději do konce bezprostředně následujícího účetního období, pokud zvláštní zákon nestanovuje jinak**
- **V případě bank, obchodníků s CP, emitentů kótovaných CP a jednotek kolektivního investování je tato lhůta stanovena na 4 měsíce**
- **Povinně se zveřejňuje také zpráva o auditu a výroční zpráva**

ZVEŘEJŇOVÁNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- Podle zákona o bankách je banka povinna zveřejnit do 4 měsíců od konce účetního období výroční zprávu vyhotovenou podle zvláštního právního předpisu a konsolidovanou výroční zprávu, má-li povinnost ji vyhotovovat, jejichž součástí je účetní závěrka ověřená auditorem
- V této lhůtě předloží rovněž výroční zprávu a konsolidovanou výroční zprávu ČNB
- Zveřejnění se uskutečňuje v případě účetních jednotek, které jsou zapisovány do OR, uložením do sbírky listin OR
- Banky splní tuto povinnost předáním ČNB

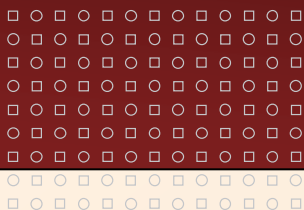
Inventarizace

INVENTARIZACE

- **Smyslem je:**
  - **zjistit skutečný stav veškerého majetku a závazků,**
  - **ověřit zda zjištěný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví,**
  - **ověřit zda neexistují důvody pro tvorbu rezerv, opravných položek a odpisů**

- **Účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci**

- **Jestliže účetní jednotka inventarizaci neprovede, její účetnictví nelze považovat za průkazné**

Čtvrtletní informace bank, družstevních záložen a obchodníků s cennými papíry

ČTVRTLETNÍ INFORMACE BANK

- Povinnost zveřejňovat informace stanovuje bankám vyhláška č. 123/2007 Sb.
- Zároveň ukládá povinnost sdělit ČNB přesnou internetovou adresu, na které informace umíst'ují
- Banky mají povinnost uveřejňovat informace na individuálním základě, vždy do 6 týdnů od ukončení čtvrtletí, resp. do 4 měsíců od skončení roku
- Informace uveřejňují na internetové stránce v českém jazyce v dokumentu vhodném ke stažení

ČTVRTLETNÍ INFORMACE BANK

- Jaké informace banka na základě zmíněné vyhlášky zveřejňuje?
  - Informace o sobě
  - Informace o své činnosti
  - Informace o finanční situaci

ČTVRTLETNÍ INFORMACE BANK

- **Konkrétně se jedná o tyto informace:**
  - **Informace o složení akcionářů**
  - **Informace o struktuře konsolidačního celku, jehož je součástí, v jejich rámci se uveřejňují informace o osobách, které jsou ve vztahu k bance ovládajícími osobami, ovládanými osobami**
  - **Informace o činnosti**
  - **Informace o finanční situaci na individuálním základě, která obsahuje čtvrtletní rozvahu a výkaz zisku a ztráty, údaje o pohledávkách z finančních činností bez selhání a v selhání, ...**

ČTVRTLETNÍ INFORMACE BANK

- Banka zveřejňuje také informace o plnění pravidel obezřetného podnikání - požadavek vyplývající ze směrnic ES
- Rozsah uveřejňovaných informací závisí na skutečnosti, zda banka je součástí mezinárodní skupiny či nikoliv
- Plný rozsah informací - instituce, které nejsou ve skupinách, nebo jsou nejvýše postavenou evropskou regulovanou osobou ve skupině
- V podmínkách ČR většinu bankovního sektoru tvoří dcery zahraničních mateřských bank, proto plný rozsah informací se týká zejména družstevních záložen, obchodníků s CP a státem ovládaných bank

ČTVRTLETNÍ INFORMACE BANK

- Informace o plnění pravidel obezřetného podnikání v plném rozsahu obsahuje:
  - Informaci o cílech a postupech řízení rizik
  - Údaje o kapitálu
  - Údaje o kapitálových požadavcích
  - Doplnující informace o kapitálových požadavcích
  - Informaci o úvěrovém riziku
  - Informaci o tržním riziku
  - Informaci o operačním riziku
  - Informaci o úrokovém riziku v investičním portfoliu
  - Informaci o sekuritizaci
  - Informaci o technikách snižování úvěrového a operačního rizika

ČTVRTLETNÍ INFORMACE BANK

- Z těchto informací čtvrtletně se zveřejňují údaje o kapitálu a kapitálových požadavcích, ostatní informace se zveřejňují ročně
- Zkrácený rozsah informací o plnění pravidel obezřetného podnikání obsahuje údaje o kapitálu a kapitálových požadavcích a informace se zveřejňují čtvrtletně

ČTVRTLETNÍ INFORMACE BANK

- Zákon o bankách a zákon o podnikání na kapitálovém trhu stanovuje také podmínky pro neuveřejnění některých údajů
- Banka nemusí zveřejnit informaci o plnění pravidel obezřetného podnikání, která není podle její uvážení významná, nebo je podle její uvážení citlivá anebo je důvěrná
- Pokud banka tuto možnost využije, zveřejní o jaký požadavek na zveřejnění se jednalo a důvod, proč informace nebyla zveřejněna
- Zároveň banka uvede alespoň obecnou informaci o skutečnosti, která se měla zveřejnit